

תּוֹסֵפֶת א יוֹמִית

בְּהַנְהִיחַ הַחֲדָשָׁה לְפִי נִסְחָאוֹת מְדִיקוֹת וּבְנִקּוֹד מְלֵא

כְּפִי תִקְנֵת וְהַדְרַכַּת

מָרְן מוֹהֲרָא"ש זי"ע

הַלְמוּד לְשִׁבוּעַ פְּרָשַׁת בֵּא: כַּט טֵבֵת - ו' שְׁבַט תשע"ז

מסכת יבמות (ה-יד)

יֵצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי יְשִׁיבָה דְחֶסֶדִי בְרֶסֶלַב

יום ראשון, כט טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פרק
ב'

ירושלמי

ביצה ב

בבלי

גטין כח

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני קוזפה בלמודי לעלוי נשמות
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

מסכת יבמות פרק שמיני

א. בן תשע שנים ויום אחד, עמוני ומואבי, מצרי ואדומי, ועובד כוכבים, נתין וממזר שבא על בת כהן, ועל בת לוי ועל בת ישראל - פסלה מן הכהונה. רבי יוסי אומר: כל שזרעו כשר - היא כשרה, וכל שזרעו פסול - היא פסולה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל שאתה מתר לשא בתו - אתה מתר לשא אלמנתו, וכל שאי אתה מתר לשא בתו - אי אתה מתר לשא אלמנתו, לוייה שנשבת - בתה כשרה לכהנה, לויים המזהמים באמן - לא חששו להם חכמים. לוייה שנשבת, ושנבעלה

בעילת זנות – נותנין לה את המעשר. בת לוי מן הנתינה ומן הממזרת – אין נותנין לה את המעשר. כהן הדיוט שנשא את אילונית – הרי זה מאכילה בתרומה, כהן גדול לא ישא אנוסתו ומפותתו, אבל נושא הוא את הממאנת, כהן גדול שמת אחיו – חולץ, אם יש שם אחין – אין חולץ, ומפני מה אמרו: 'כהן גדול שעשה מאמר ביבמתו לא יכנס' ? שאין מאמר קונה קנין גמור.

ב. לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא אם כן יש לו בנים, בני בנים הרי הן כבנים, מת אחד מהן או שנעשה אחד מהן, סריס – אין רשאי לבטל. אין האיש רשאי לישיב שלא באשה, והאשה רשאי לישיב שלא באיש, האיש אין רשאי לשותות כוס עקרין שלא יוליד, והאשה רשאה לשותות עקרין שלא תלד.

ג. האיש אין רשאי לישא עקרה וזקנה, אילונית, קטנה, ושאינה ראויה לילד. האשה רשאה להנשא אפלו לסריס, רבי יהודה אומר: המסרס את הזכרים – חייב, ואת הנקבות – פטור. רבי נתן אומר, בית שמאי אומרים: שני בנים כבניו של משה, שנאמר (דברי הימים-א כג, טז): "ובני משה גרשום ואליעזר". בית

הִלֵּל אוֹמְרִים: זָכַר וּנְקָבָה, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ה, ב): "זָכַר וּנְקָבָה בְּרֵאֶם". רַבֵּי נִתָּן אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: זָכַר וּנְקָבָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אוֹ זָכַר אוֹ נְקָבָה.

ד. נִשְׂאָ אִשָּׁה וְשָׁהָה עִמָּה עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יִלְדָה - אֵינּוּ רֵשָׁאֵי לְבַטֵּל, אֲלֵא יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָה, שְׁמָא לֹא זָכָה לְבָנוֹת מִמֶּנָּה, וְאִפְּי עַל פִּי שְׂאִין רֵאִיָּה לְדַבֵּר - זָכַר לְדַבֵּר, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית טז, ג): "מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנַעַן", לְפִי דְרַכְנוּ לְמִדְנּוּ, שְׂאִין יְשִׁיבַת חוּצָה לְאֶרֶץ עוֹלָה מִן הַמִּנְיָן.

ה. מִי שְׁהִיָּה בְּעֵלָה זָקֵן אוֹ חוֹלָה, אוֹ שְׁהִיָּה בְּעֵלָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, אוֹ שְׁהִלֵּךְ בְּעֵלָה לְמַדִּינַת הַיָּם, אוֹ שְׁחָלְתָהּ הִיא אוֹ שְׁנִיָּהֶם חָבוּשִׁים בְּבֵית הָאֲסוּרִים - אֵין עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְיָן, גְּרֵשָׁה - תִּלְךְ וְתִנְשָׂא לְאַחַר, שְׁמָא לֹא זָכְתָה לְבָנוֹת מִמֶּנּוּ, וְעַד כַּמָּה מִתְּרַת לְהַנְשָׂא? עַד שְׁלֶשָׁה. יֵתֵר עַל כֵּן, לֹא תִנְשָׂא אֲלֵא לְמִי שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. נִשְׂאָת לְמִי שְׂאִין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים - תִּצָּא שְׁלֵא בְּכַתְבָּה, מִפְּנֵי שְׁנִשְׂוֹאִיָּה נִשְׂוֹאִי טְעוֹת. רַבֵּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כָּל הַשּׁוֹפֵךְ דָּמִים - הֲרִי זֶה מְבַטֵּל אֶת הַדְּמוּת, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ט, ו): "שׁוֹפֵךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם - דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ". רַבֵּי

אֶלְעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: כָּל שְׂאִינוֹ עוֹסֵק בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה - הֲרִי
 זֶה שׁוֹפֵף דָּמִים וּמִמַּעַט אֶת הַדְּמוּת, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי בְּצֹלֵם אֱלֹהִים
 עָשָׂה אֶת הָאָדָם וְאַתֶּם פָּרוּ וּרְבוּ". בֶּן עֲזַאִי אוֹמֵר: כָּל מִי שְׂאִינוֹ
 עוֹסֵק בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה - הֲרִי זֶה שׁוֹפֵף דָּמִים, וּמִבְטֵל אֶת הַדְּמוּת,
 שֶׁנֶּאֱמַר (פְּרָאשִׁית ט, ו): "כִּי בְּצֹלֵם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם" וְכִתִּיב
 (שָׁם ט, ז): "וְאַתֶּם פָּרוּ וּרְבוּ" וְגו'. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה:
 נָאִין דְּבָרִים כְּשֶׁהֵן יוֹצְאִין מִפִּי עוֹשִׂיָהֶן, יֵשׁ נָאֵה דוֹרֵשׁ וְאִין נָאֵה
 מְקַיֵּם, נָאֵה מְקַיֵּם וְאִין נָאֵה דוֹרֵשׁ, בֶּן עֲזַאִי נָאֵה דוֹרֵשׁ וְאִין נָאֵה
 מְקַיֵּם! אָמַר לוֹ: מַה אַעֲשֶׂה? חֲשָׁקָה נִפְשִׁי בַתּוֹרָה! וַיִּתְקַיֵּם
 הָעוֹלָם בְּאַחֲרֵימָם.

יום שני, א' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פ"ק ג

ירושלמי

ביצה ג

בבלי

גטין כט

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם ז"א, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פ"ק תשיעי

א. בת ישראל שנשא את לכהן, והכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל. עבדי מלוג - אוכלין משלה, ועבדי צאן ברזל - אוכלין משלו. אלו הן עבדי מלוג: אם פחתו או הותרו - הרי הן שלה. ואלו הן עבדי צאן ברזל: אם פחתו או הותרו - הרי הן שלו. הכניסתן בדמים - נוטלתן בדמים. ילדים - נוטלתן נערים. נערים - נוטלתן זקנים. אלו ואלו - פרותיהן לבעל. אלו ואלו - הבעל חייב במזונותיהן, וזה וזה - אין יכולין

למכור. האיש אין יכול למכור - מפני שמשעבדים לאשה, ואשה אינה יכולה למכור - מפני שפירותיהן לבעל.

ב. מת, והניחה כמו שהיא, עבדי מלוג - אינן אוכלין, כדרך שאינה אוכלת, עבדי צאן ברזל - אוכלין, מפני שהן בחזקת היורשין, עד שעה שינתנו לה. הניח לה בנים - אלו ואלו אוכלין. הניחה מעברת - אלו ואלו אין אוכלין. הניח לה בנים והניחה מעברת, עבדי מלוג - אוכלין כדרך שהיא אוכלת, עבדי צאן ברזל - לא יאכלו מפני חלקו של עבר בהן; דברי רבי יהודה. רבי שמעאל בן רבי יוסי אומר משום אביו: הבת מאכלת ואין הבן מאכיל. רבי שמעון בן יוחאי אומר: כלם לא יאכלו, שמא יהא עבר זכר, ואין לבנות במקום כלם.

ג. בת כהן שנשאת לישראל והכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל, מת, והניחה כמו שהיא, עבדי מלוג - אין אוכלין, כדרך שאינה אוכלת. עבדי צאן ברזל - אוכלין, מפני שהן בחזקת היורשין, עד שעה שינתנו לה.

ד. חרש שוטה וקטן שקנו עבדים - אין אוכלין בתרומה, אבל אם קנו להן בית דין, או שמנו בית דין להן אפוטרופין, או שנפלו להם בירושה ממקום אחר - הרי אלו אוכלין בתרומה. ה. כהן שקנה עבד ולישראל, אפלו אחד ממאה בו - אינו אוכל בתרומה. אשת כהן שקנתה עבדים, ועבדיה שקנו עבדים - הרי אלו אוכלין בתרומה. עבד כהן שפרח, ואשת כהן שמרדה - הרי אלו אוכלין בתרומה. לא יצא הרוצח מחוץ לגבול עיר מקלטו - בחזקת שכהן גדול קים.

ו. העבר והיכם והארוסין והחרש, ובן תשע שנים ויום אחד - פוסלין ולא מאכילין. אמר רבי שמעון: בזו מדת הדין לוקה, שאם יש מעשה לפסל - יש מעשה להאכיל, אם אין מעשה להאכיל - לא יהא מעשה לפסל. בתו פקחת הנשואה לאחיו חרש - צרתה פטורה מן החליצה ומן היבום, מקל וחמר, אם נשואי בתה נשואין - נשואי צרתה נשואין, אין נשואי בתה נשואין - לא יהו של צרתה נשואין?

ז. בתו החרשת הנשואה לאחיו פקח - צרתה חולצת ולא מתבמת, חרשת שהשיאה אביה - הרי היא כפקחת לכל דבר.

בת ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש - אין אוכלת בתרומה,
 עברה - לא תאכל, ילדה - תאכל. נתחתך העבר במעיה -
 תאכל. בת ישראל חרשת שנשאת לכהן פקח - אינה אוכלת
 בתרומה. עברה - לא תאכל. ילדה - תאכל.

ח. בת כהן פקחת שנשאת לישראל שוטה - טובלת מחיק
 בעלה ואוכלת בתרומה לערב. עברה - לא תאכל. ילדה - לא
 תאכל, כל שיש לה זרע מכהן, בין זכרים בין נקבות, אפלו זרע
 מזרע - הרי זו אוכלת בתרומה.

ט. היתה בתה מישראל נשואה לכהן - אינה אוכלת בתרומה,
 עד שיהא לה זרע מכהן תחלה. כהנת שמת עברה בתוך מעיה
 - הרי זו אוכלת בתרומה. האשה שמקשה לילד - מתתכין את
 העבר במעיה, ואפלו בשבת, ומוציאין אותו אברים אברים,
 מפני שחיייה קודמין לו. יצא ראשו, אפלו ביום השני - אין
 נוגעין בו, שאין דוחין נפש מפני נפש.

יום שלישי, ב' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פָּרָק
פָּרָק ד'

ירושלמי

ביצה ד

בבלי

גטין ל

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פָּרָק עשירי

א. בת ישראל פקחת, שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק
לקנסה עד שנתחרש - אינה אוכלת בתרומה. מת והניחה לפני
יבם, אפלו חרש - אוכלת. יפה כח היבם להאכיל מכח הבעל.
בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק לקנסה
עד שנתחרשה - אינה אוכלת בתרומה. מת והניחה לפני יבם,
אפלו חרש - אוכלת. יפה כח היבם להאכיל מכח הבעל, בת
ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש - אין אוכלת. מת והניחה

לפני יבם פקח - אוכלת. חרש - אינה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחפה לשם נשואין, ותבעל לשם אשות. בת ישראל חרש שנשאת לכהן פקח - אין אוכלת בתרומה. מת והניחה לפני פקח - אין אוכלת. בת ישראל פקח שנתארסה לכהן פקח ונכנסה לחפה לשם נשואין, ולא הספיק לבועלה עד שנעשה פצוע דכא וכרות שפכה - הרי זו אוכלת בתרומה, הואיל ובאת לכלל התר אפלו שעה אחת. עודה ארוסה ונעשה פצוע דכא וכרות שפכה - הרי זו אינה אוכלת. אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט שנכנסה לחפה לשם נשואין, ולא הספיק לבועלה עד שמת - הרי זו כשרה לכהנה וכשרה לאכל בתרומה. בא עליה - פסלה מן הכהונה, ופסלה מלאכל בתרומה.

ב. טמטום - אין אוכל בתרומה, אשתו ועבדיו - אוכלין, משוך ומי שנולד כשהוא מהול - הרי אלו אוכלין בתרומה. אנדרוגינוס - אוכל בתרומה, אבל לא בקדשים. טומטום - אינו אוכל לא בתרומה ולא בקדשים. מי שחציו עבד וחציו בן חורין - אינו אוכל לא בתרומה, ולא בקדשים. אמר רבי

אלעזר: שמעתי באנדרוגינוס שחיבין על משכבו סקילה כזכר. במה דברים אמורים? בזמן שבא עליו דרך הזכרות, לא בא עליו דרך הזכרות - פטור.

ג. איזה הוא פצוע דכא? כל שנפצעו הביצים שלו, שנמוקו, שנקבו, ושחסרו. אמר רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה: שמעתי בכרם ביבנה, מי שאין לו אלא ביצה אחת - זהו סריס חמה, וכשר. אמר רבי יוסי: מעשה באחד בכפר מנדון, שעלה לראש הזית, ונפל, ונפצעו אחת מביציו, ובא ובעל את אשתו, ומת, ובאו ושאלו את רבי יוחנן בן נורי: אשתו, מה היא שתתיבם? אמר להן: עד שאתם שואלין אותי 'מה היא שתתיבם', שאלוני: 'מהו שתאכל בתרומה'? שנפסלה מן הכהונה ופסולה מלאכל בתרומה.

ד. איזהו כרות שפכה? כל שנכרת הגיד, מן העטרה ולפנים. אם נשתיר מן עטרה לפנים, אפלו כחוט השערה סמוך לראש ומקיף את כלה - כשר. נקב מלמטה - פסול, מפני שהוא שופך. נסתם - כשר, מפני שהוא מוליד, וזהו פסול שחוזר להכשרו. מעוף וכתות, נתוק וכרות - כלם בביצים; דברי רבי

יהודה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: כלם בגיד. רבי יוסי אומר:
מעונך וכתות – בביצים, נתוק וכרות – בגיד.

ה. איזה הוא סריס חמה? כל ששקה עשרים שנה ולא הביא
שתי שערות, אף על פי שהביא לאחר מכאן – הרי הוא כסריס
לכל דבריו. ואלו הן סימניו: כל שאין לו זקן, ושערו לקוי,
ובשרו מחליק. רבי שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהודה
בן יאיר: כל שאין מימיו מעלין רתיחות, ויש אומרים כל
שמטיל מים ואינו עושה כפה, ויש אומרים: כל ששכבת זרע
דוחה. ויש אומרים: כל שאין מי רגליו מחמיצים. אחרים
אומרים: כל שרוחץ בימות הגשמים ואין בשרו מעלה הבל.
רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שקולו לקוי, ואין נכר בין
אשה לאיש.

ו. ואיזו היא אילוניית? כל שהיא בת עשרים שנה ולא הביאה
שתי שערות, ואפילו הביאה לאחר מכאן – הרי היא כאילוניית
לכל דבריה. אלו הן סימניה: כל שאין לה דדים, ומתקשה
בשעת תשמיש. רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל שאין לה

שפולי מעים כנשים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שקולה עבה, ואין נפרת בין אשה לאיש.

יום רביעי, ג' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פ"ק
ה'

ירושלמי

ביצה ה

בבלי

גטין לא

הריני לומד לקנים מצנות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

מסכת יבמות פ"ק א' ע"א

יא. טומטום שקדש - קדושיו קדושין. נתקדש - קדושיו קדושין. חולץ וחולצין לאשתו. אם יש שם אחים - אין חולץ ואין מיבם, אבל מיבמין את אשתו. רבי יוסי ב"ר יהודה אומר: לא חולץ וחולצין לאשתו, מיבם ולא מיבמין את אשתו, שמא יקרע וימצא סריס חמה.

ב. סריס חמה, ואנדרוגינוס, ואח מאם, וגר, ועבד משחרר - לא חולצין ולא מיבמין. כיצד? מתו והניחו נשים, ולהם אחים, באו אחים ועשו מאמר, נתנו גט וחלצו - לא עשו כלום. בעלו - פסלו מן הכהונה, וחיבין בקרבן. מתו אחים והניחו נשים, ולהם אחים, באו הם ועשו מאמר, נתנו גט או חלצו - לא עשו כלום, ואם בעלו - פסלו מן הכהונה וחיבין בקרבן.

ג. פצוע דכא, וכרות שפכה, וסריס אדם, וזקן - או חולצין או מיבמין. כיצד? מתו והניחו נשים, ולהם אחים, באו אחים ועשו מאמר, נתנו גט או חלצו - מה שעשו - עשוי. אם בעלו - קנו ופטרו את הצרות. מתו אחים והניחו נשים, ולהם אחים, באו הם ועשו מאמר, נתנו גט או חלצו - מה שעשו עשוי, אם בעלו - קנו ופטרו את הצרות, ואסורים לקיים, שנאמר (דברים כג, ב): "לא יבא פצוע דכא וגו'".

ד. וזה וזה אינו זכאי בירושתה. רבי אליעזר אומר: הראשון זכאי בירושתה.

ה. הָאִשָּׁה שֶׁהִלֵּךְ בַּעֲלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: 'מַת בַּעֲלֶיךָ', וְהוֹרוּהָ בֵּית דִּין לְהַנָּשֵׂא, הִלְכָה וְנִשְׂאָת אֶלְמָנָה לְכַהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וְחִלוּצָה לְכַהֵן הַדְּיוּט - חִיבַת קָרְבָן עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל, מוֹדִים חַכְמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שֶׁאִם נִשְׂאָת לְחַמְשָׁה בְּנֵי אָדָם, שֶׁחִיבַת קָרְבָן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִם עָשׂוּ בֵּית דִּין הוֹרְתֵן כְּזוֹדוֹן, אִישׁ בְּאִשָּׁה, נִשְׂאָת עַל פִּי עֲדִים כְּשִׁגְגַת אִישׁ בְּאִשָּׁה.

ו. הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם, בָּאָתָה וְאָמְרָה: 'מַת בַּעֲלִי', נִשְׂאָת עַל פִּי עַצְמָהּ, הִלְכָה לָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם, בָּאָה וְאָמְרָה: 'מַת בַּעֲלִי', נִשְׂאָת עַל פִּי עַצְמָהּ, וְהָרִי כֶּלֶן מִמְשַׁכֵּין וּבָאִין - תִּצַּא מִכֶּלֶן וּמִתְרַת לְרֵאשׁוֹן. בִּיאָתָה וְחִלְצָתָה מֵאֲחִין שֶׁל הָרֵאשׁוֹן - פּוֹטְרַת צְרוּתִיהָ. מִן הַשְּׁנִי וּמִן הַשְּׁלִישִׁי - אִין פּוֹטְרַת צְרוּתִיהָ, אִם בָּא עָלֶיהָ שְׁנֵי לְשֵׁם אִישׁוֹת לְאַחַר מִיתַת הָרֵאשׁוֹן - בִּיאָתָה אוֹ חִלְצָתָה מֵאֲחִיו שֶׁל שְׁנֵי - פּוֹטְרַת צְרוּתִיהָ. מִן הַשְּׁלִישִׁי מִן הָרְבִיעִי - אִין פּוֹטְרַת צְרוּתִיהָ.

ז. האשה שהלך בעלה ובנה למדינת הים, באו ואמרו לה: מת בנך ואחר כך מת בעליך, ונתיבמה, ואחר כך אמרו לה: חלופ הדברים, לא שהיתה ראויה להתיבם אלא להנשא. כל ולדות שילדה – הרי אלו ממזרים. אמרו לה: 'מת בעליך ואחר כך מת בנך', ונשאת, ואחר כך אמרו לה: 'חלופ הדברים, לא שהיתה ראויה לנשא אלא להתיבם', כל ולדות שילדה בחיי יבמה – הרי אלו ממזרים; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבה. וחכמים אומרים: אין ממזר ביבמה. אמרו לה: 'מת בעליך', ונשאת, ואחר כך אמרו לה: 'קים היה ומת' – הרי זו יוצאת בגט. כל ולדות שילדה בחיי בעלה – הרי אלו ממזרים, לאחר מיתת בעלה – כשרים. אמרו לה: 'מת בעליך', ונתקדשה, ואחר כך אמרו לה: 'קים היה ומת'; הרי זו יוצאה בגט וחליצה, וכל ולדות שילדה בחיי בעלה – ממזרים, לאחר מיתת בעלה – כשרים. אמרו לה: 'מת יבמך', ונשאת, ואחר כך אמרו לה: 'קים היה ומת', לא שהיתה ראויה להנשא אלא להתיבם – הרי זו יוצאה בגט, וכל ולדות שילדה בחיי יבמה – ממזרים; דברי

רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבה. וחקמים אומרים: אין ממזרים מיבמה.

ח. מי שהלכה אשתו למדינת הים, באו ואמרו לו: 'מתה אשתך', ונשא את אחותה, ואחר כך אמרו לו: 'קיימת היתה ומתה' - הרי זה יקים, והולד הראשון ממזר והאחרון אינו ממזר. רבי יוסי אומר: כל שפוסל על ידי אחרים - פוסל על ידי עצמו, וכל שאין פוסל על ידי אחרים - אין פוסל על ידי עצמו. אמרו לו: 'מתה אשתך', ונשא את אחותה, והלכה למדינת הים, ואמרו לו: 'מתה אשתך', ונשא את אחותה, והלכה לה למדינת הים, ואמרו לו: 'מתה אשתך', ונשא את אחותה, והלכה לה למדינת הים, והרי כלן ממשמשות ובאות, הראשונה אשתו, ופוטרת צרתה, והשאר כלן אינן נשיו. ואם בא על השנייה לשם אישות, לאחר מיתת הראשונה - שניה אשתו, פוטרת צרותיה, והשאר כלן אינן נשיו. אמרו לו: 'בתך מתה תחלה, ואחר כך מת אחיך', עמד ויבם את צרתה, ואחר כך אמרו לו: 'חלופי היו הדברים, לא שהיתה ראויה להתיבם'.

כל ולדות שילדה - הרי אלו ממזרים. אמרו לו: 'אחיך מת תחלה, ואחר כך מתה בתך', הלכה צרתה, ונשאת לאחר, ואחר כך אמרו לו: 'חלוף היו הדברים, לא שהיתה ראויה להנשא אלא להתיבם'. כל ולדות שילדה בחיי יבמה - הרי אלו ממזרים; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבא, וחקמים אומרים: אין ממזרים ביבמה.

ט. חרש שנחלץ, וחרשת שחלצה, והחולצת מן השוטה, וכן שוטה שחלצה, וחולצת מן הקטן - תצא היא ושלשה עשר דברים בה; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבא, וחקמים אומרים אין ממזרים ביבמה.

י. בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת - חולצת ולא מתיבמת, שביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול. רבי שמעון אומר: או חולצת או מתיבמת, שאם ביאתו ביאה - תתיבם, שהיא אשתו של ראשון. אין ביאתו ביאה - תתיבם, שהיא אשתו של שני.

יא. בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד, שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ - פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין בְּדָבָר אֶחָד, וְהָאֵחִין פּוֹסְלִין עַל יְדוֹ בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים. הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין בְּבִיָּאָה, וְהָאֵחִין פּוֹסְלִין עַל יְדוֹ: בְּבִיָּאָה, בְּגִט, בְּמֵאָמֵר וּבַחֲלִיצָה. וְכֵשֶׁם שֶׁהוּא אֵין פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין - בְּמֵאָמֵר, בְּגִט, וּבַחֲלִיצָה, כִּף הָאֵחִין לֹא יִפְסְלוּ זֶה עַל יְדֵי זֶה - בְּבִיָּאָה, וּבְגִט, וּבְמֵאָמֵר, וּבַחֲלִיצָה. כִּיצַד? שְׁנֵי אַחִים בְּנֵי תִשְׁעַ שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד, בָּא זֶה וְעָשָׂה מֵאָמֵר, וּבָא זֶה וְעָשָׂה מֵאָמֵר, בָּא זֶה וְנָתַן גִּט, בָּא זֶה וְנָתַן גִּט, בָּא זֶה וְחָלַץ, בָּא זֶה וְחָלַץ - לֹא עָשָׂה כָּלוּם. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: חוֹלְצַת מִן הַקָּטָן, נִפְסְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה, בָּא זֶה וּבָעַל, בָּא זֶה וּבָעַל - נִפְסְלָה מִשְׁנֵיהֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: הָרֵאשׁוֹן יִקְיֵם וְהַשֵּׁנִי יוֹצִיא. אִם בִּיאַת הָרֵאשׁוֹן בִּיָּאָה - אֵין בִּיאַת הַשֵּׁנִי בִּיָּאָה, שְׂאִין בִּיָּאָה אַחַר בִּיָּאָה, וְאִם בִּיאַת הָרֵאשׁוֹן בִּיָּאָה - אֵין בִּיאַת הַשֵּׁנִי בִּיָּאָה.

יב. בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ, וְחָזַר וּבָא עַל צָרְתָּהּ - פּוֹסֵל עַל יְדֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: לֹא פָּסַל, שְׂאִם בִּיאַתוֹ עַל הָרֵאשׁוֹנָה בִּיָּאָה - אֵין בִּיאַתוֹ עַל הַשֵּׁנִיָּה בִּיָּאָה,

שְׂאִין בִּיאָה אַחַר בִּיאָה. אֵין בִּיאָתוּ עַל הָרֵאשׁוֹנָה בִּיאָה - אֵין בִּיאָתוּ עַל הַשְּׁנִיָּה בִּיאָה. בְּמָה דְבָרִים אַמּוּרִים ? בְּכִיאַת בֶּן תִּשְׁעַ שְׁנַיִם יוֹם אַחַד, אֲבָל חֲרַשׁ שׁוּטָה וְקָטָן שְׁבַעֲלוּ - קָנוּ וּפְטָרוּ אֶת הַצָּרוֹת.

יג. שׁוּטָה וְקָטָן שְׁנַשְׂאוּ נָשִׁים וְמָתוּ, נְשִׂיהֶם פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה. זֶה הַכֹּלֵל, כָּל בִּיאָה שְׁצָרִיכָה דַעַת - אֵינָה בִּיאָה, שְׂאִין צְרִיכָה דַעַת - הֲרִי זֹו בִּיאָה.

יוֹם חֲמִישִׁי, ד' שְׁבַט תִּשְׁע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פָּרֶק
ו'

ירושלמי

ביצה ו

בבלי

גטין לב

הַרְיָנִי לוֹמֵד לְקַיִם מִצְוֹת בּוֹרְאִי, וְהַרְיָנִי מִזְבַּח בְּלִמּוּדֵי לְעֹלָוֵי נִשְׁמַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן רַבִּי מְנַחֵם זָאב, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלְיָנוּ, שְׂתַקַּן לַמּוֹד זֶה.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פָּרֶק שְׁנַיִם עָשׂוּר

א. רבי יהודה אוסר באַנוסַת אָביו ומַפְתַּת אָביו, שְׁנַאֲמַר (ויקרא יח, ז): "עָרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה" וגו'. וְלִהְלֵךְ הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים כג, א): "לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתְּ אָבִיו וְלֹא יִגְלֶה כְּנֶגֶד אָבִיו", וְאוֹמֵר (שם כב, יט): "וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה" וגו'. הַגִּיּוֹרֵת שְׁנַתְּגִירוֹ בְּנִיָּה עֲמָה - לֹא חוֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין, הֵיטָה הוֹרְתָן שְׁלֹא בִקְדָשָׁה וְלֹא חוֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין, וְאִין חִיבִין מְשוּם אִשְׁתְּ אַח. הֵיטָה הוֹרְתָן שְׁלֹא בִקְדָשָׁה וְלֹא חוֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין, אֶבֶל חִיבִין מְשוּם אִשְׁתְּ אַח. הֵיטָה הוֹרְתָן וְלֹא חוֹלְצִין - הֵרִי הֵם כִּי־שְׂרָאֵל לְכָל דְּבָר.

ב. חֲמֵשׁ נָשִׁים שְׁנַתְּעָרְבוּ וְלֹדוֹתֵיהֶן וְהַגְדִּילוּ הַתְּעָרוּבוֹת, וְנָשְׂאוּ נָשִׁים וּמְתוֹ. מִקְצָתָן אַחִין וּמִקְצָתָן אִין אַחִין - הָאֶחִין חוֹלְצִין. שְׂאִין אַחִין - מִיבְּמִין. מִקְצָתָן כְּהֻנִּים וּמִקְצָתָן אִין כְּהֻנִּים. הַכְּהֻנִּים - חוֹלְצִין. וְשְׂאִינָם כְּהֻנִּים - מִיבְּמִין. מִקְצָתָן אַחִין וּמִקְצָתָן כְּהֻנִּים - חוֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין. סָפֵק שֶׁהִיא אִמוֹ סָפֵק שֶׁהִיא בְּתוֹ, סָפֵק שֶׁהִיא אַחֻתוֹ - חוֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין. זֶה הַכֹּלְלִי, כָּל הַסְּפָקוֹת בִּיבְמָה - חוֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין.

ג. כיצד חולץ אדם לאמו מספק? אמו ואשה אחרת, להן שני זכרים, וחזרו וילדו שני זכרים במחבא, ובא בנה של זו ונשא אמה של זה, ומת בלא בנים – זה חולץ לשתיהן וזה חולץ לשתיהן, נמצא כל אחד ואחד חולץ לאמו מספק. כיצד חולץ אדם לאחותו מספק? אמו ואשה אחרת שילדו שתי נקבות, חזרו וילדו שתי נקבות במחבא, ובא אחיהם שלא מאותה האם ונשאו ומתו בלא בנים – זה חולץ לשתיהן, וזה חולץ לשתיהן, נמצא, אדם זה חולץ לאחותו מספק. כיצד חולץ אדם לבתו מספק? אשתו ואשה אחרת שילדו שתי נקבות במחבא, ובא אחיהם ונשאו, ומתו בלא בנים – חולץ לשתיהן, נמצא אדם זה חולץ לבתו מספק, וזה חולץ לבתו מספק.

ד. כהנת שנתערכו ולדה בולד שפחתה – אין אוכלין במורם מקדשי הקדשים, שאין עבדי כהנים אוכלין במורם מקדשי הקדשים. אבל אוכלין במורם מקדשים קלים, שעבדי כהנים אוכלין מהם, שניהם יוצאין לגרן ונוטלין חלק אחד, שאין

נותנין לְעַבְד אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה רַבּוֹ עִמּוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְכוּל לומר לוֹ: 'אִם בְּרֻשׁוֹת רַבִּי כִּהֵן אָנִי - תֵּן לִי בְּרֻשׁוֹת רַבִּי! וְאִם לֹא - תֵּן לִי בְּרֻשׁוֹת עֲצָמַי'. הַגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת וְשִׁחְרְרוּ זֶה אֶת זֶה - אֵינָן אוֹכְלִין בְּתַרוּמָה מְקַדְּשִׁים קָלִים, שְׂאִין הַזָּרִים אוֹכְלִין מֵהֵן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מוֹכֵר אֶת הַתַּרוּמָה וְלוֹקַח בְּדַמְיָהּ חֵלְוִין; שֶׁכֵּל שְׂאִינוֹ אוֹכֵל קְדָשֵׁי אַחֲרִים - אֵינוֹ אוֹכֵל קְדָשֵׁי עֲצָמוֹ.

ה. מי שלא שָׁהַתָּה אַחַר בַּעֲלָה שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים, וְנִשְׂאָת וַיִּלְדָּה, וְאֵין יָדוּעַ אִם בְּחֻזְקַת הָרֵאשׁוֹן הוּא - הָרִי הוּא בְּנוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן. וְאִם בְּחֻזְקַת הַשְּׁנִי הוּא - הָרִי הוּא בְּנוֹ שֶׁל הַשְּׁנִי. סָפֵק בֵּין תַּשְׁעָה לְרֵאשׁוֹן סָפֵק בֵּין שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן, הִכָּה אֶת זֶה וְחִזֵּר וְהִכָּה אֶת זֶה, קָלֵל אֶת זֶה וְחִזֵּר וְקָלֵל אֶת זֶה - הָרִי זֶה פְּטוּר. הִכָּה שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד, קָלֵל שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד - חֵיב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַמִּכָּה אֶת אָבִיו וְאֶת אַחֲרָת - פְּטוּר. הַמִּקְלָל אֶת אָבִיו וְאֶת אַחֲרָת - חֵיב. הָיוּ לָהּ בָּנִים מִן הָרֵאשׁוֹן וּבָנִים מִן הַשְּׁנִי - הֵן לֹא חוֹלְצִין וְלֹא מֵיבָמִין, וְכֵן הוּא לָהֶן - לֹא

חולץ ולא מיבם. היו לו אחין מן הראשון, ואחין מן השני שלא מאותה האם – הוא להן חולץ ומיבם, והן לו – אלו חולצין ואלו מיבמין.

ו. האשה שיצא עליה שם רע – ולדות כשרין, מפני שהן בחזקת הבעל. רבי יהודה אומר: שניהן מבית אב אחד – נוטלין חלק אחד.

ז. מצות חליצה בשלשה, שיהו יודעין לקרות כעין דינים. רבי יהודה אומר: בחמשה. אמר רבי אלעזר ברבי שמעון: מעשה וחקלצה לפני רבי ישמעאל ביחידי בלילה.

ח. חלצה בסנדל שנפחת¹ ומקבל את רב הרגל, במנעל שנפרם² וחופה את רב הרגל, בסנדל של שעם³, בסנדל של סיב⁴, ובקב הקטע⁵, במוק⁶, ובסמיכת הרגלים⁷, באנפליא של

¹ מן הסנדל אבל עודנו מקבל את רב הרגל.

² שנקרע קצת.

³ קליפי עין הנקרא גמא.

⁴ עקר ושרש.

עור. והחולצת מן הגדול - בין עומד בין יושב, בין מטה. והחולצת מן הסומא - חליצתה כשרה. אבל במנעל הנפרם, ואינו חופה את רב הרגל, בסנדל שנפחת ואינו מקבל רב הרגל, ובסמיכות הידים, ובאנפליא של בגד⁵, וחולצת מן הקטן - חליצתה פסולה. אמר רבי יהודה: אילו ראה רבי אליעזר בסנדל של עץ, עכשו היה אומר עליו: 'הרי הוא כסנדל לכל דבר'. אמר רבי יוסי: מצאתי זקן אחד מנציבין, נמתי לו: 'כלום אתה בקי ברבי יהודה בן בתירה? אמר לי: 'הן! ועל שלחני היה תדיר'. אמרתי לו: 'ראית כשהוא חולץ מימיה? נם לי: 'הן! נמתי לו: 'במה ראיתו, במנעל או בסנדל? נם לי: 'וכי חולצין במנעל? אמרתי לו: 'אם כן, מה ראה רבי מאיר לומר: חלצה במנעל - חליצתה כשרה? רבי

⁵ אדם שנקטעו רגליו, והוא הולך על ידיו, ומשים את ידיו ופאתי רגליו בכתים של עור, בהתיכות עץ חקוקות כמו קב.

⁶ נעל של לבד, והוא קשה ומגן.

⁷ התיכות העץ החקוקות כדי להשים בהן את פאתי רגליו ולסמך - חליצתו כשרה.

⁸ הינו שהנעל היתה של בגד אף היתה מכסה ומחפה בשל עור.

יעקב אומר משמו: מודה היה רבי מאיר, שחולצין במנעל לכתחלה.

ט. קטנה שחלצה – תחליץ משתגדיל. אם לא חלצה – חליצתה פסולה; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: אם לא חלצה – חליצתה כשרה. נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל, או שנשמט רוב הרגל – חליצתה פסולה. אם רצה לחזור – לא יחזור. חלצה ולא רקקה, ולא קראה – חליצתה כשרה. אם רצה להחזיר – לא יחזיר. רקקה ולא קראה ולא חלצה – חליצתה פסולה. קראה אבל לא רקקה ולא חלצה – לא עשה כלום, ויכול לחזור.

י. חליצה מטעת – כשרה. חליץ לה, הוא מתכוון והיא אינה מתכוונת. היא מתכוונת והוא אין מתכוון – חליצתה פסולה. חליצה מעשית, בבית דין של ישראל – כשרה. בבית דין של עובדי כוכבים – פסולה. בעובדי כוכבים היו חוכטין אותו, ואומרים לו: 'עשה מה שרבי פלוני אומר לך'.

יא. חולצין לאשה אף על פי שאין מכירין אותה, ממאנין לאשה אף על פי שאין מכירין אותה, לפיכך האשה שאמרה: 'חלצתי' - תביא ראיה לדבריה. 'מאנתי' - תביא ראיה לדבריה.

יב. בראשונה היו כותבין שטר חליצה: קרבת לקדמנא ושרת סיניה מרגליה דימינא⁹, ורקת קדמנא רק דמתחזיא, ואמרת¹⁰ (דברים כה, ט): "ככה יעשה" וגו'. רבי שמעון אומר משום רבי עקיבה: חליצה מעכבת ואין ריקה מעכבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: הואיל ולא רצה להקים לאחיו שם בישראל, יבא ויטל לו השם תחת השם (דברים כה, י): "ונקרא שמו בישראל" וגו'.

יג. מצוה בדינים ולא מצוה בתלמידים. רבי יהודה אומר: מצוה על כל העומדין לומר - "חלוץ הנעל"; שלש פעמים!

⁹ קרבה לפנינו, והתורה נעלו הימנית מעל רגלו.

¹⁰ ורקקה לפנינו רק שגראה, ואמרה.

אמר רבי יהודה: מעשה והיינו יושבין לפני רבי טרפון, ואמר לנו: 'ענו כלכם - חלוץ הנעל, חלוץ הנעל, חלוץ הנעל'.

יום שישי, ה' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פ"ק
ד'

ירושלמי

ביצה ז

בבלי

גטין לג

הריני לומד לקנים מצנות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

מסכת יבמות פ"ק שלשה עשר

יג, א בראשונה היו כותבין שטרי מאון: לא שפיה ליה¹¹, ולא רעיה ליה¹², ולית היא צבאי לאיתנסבא ליה¹³. בית הלל אומרים: בבית דין ושלא בבית דין, ובלבד שיהו שלשה. רבי

¹¹ לא שקט לו.

¹² ולא רצון בו.

¹³ ואין היא רוצה להנשא לו.

יוסי ברבי יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון אומרים: אפלו בשנים. כיצד מצות מאון? אומרת: 'אי אפשי בפלוני בעלי, אי אפשי בקדושין שקדשני אמא או אחי'. אפלו היא יושבת באפריון והלכה אצל מי שנתקדשה, ואמרה בפניו: 'אי אפשי בפלוני בעלי זה' - אין מאון גדול מזה! רבי יהודה אומר: אפלו נכנסה לטול חפץ מחנוני, ואמרה בפניו: 'אי אפשי בפלוני בעלי' - אין מאון גדול מזה! יתר על כן אמר רבי יהודה: אפלו אורחין מסבין, ואמרה בפניהם: 'אי אפשי בפלוני בעלי' - אין מאון גדול מזה! קטנה שקדשה את עצמה, והשיאה את עצמה בחיי אביה - אין קדושיה קדושין, ואין נשואיה נשואין.

ב. הממאנת באיש - אין לה כתבה. נתן לה גט - יש לה כתבה. רבי אליעזר אומר: אין מעשה הקטנה כלום. אין בעלה זכאי - לא במציאתה, ולא במעשה ידיה, ובהפרת נדריה, ויורשה, ומטמא לה. כללו של דבר אינה כאשתו לכל דבר, אלא שיוצאה הימנו במאון. רבי יהושע אומר: בעלה זכאי

במציאתה, ובמעשה ידיה, ובהפרת נדריה, ויורשה, ומטמא לה; כללו של דבר: הרי היא כאשתו לכל דבר, אלא שיוצאת ממנו במאון. אמר רבי ישמעאל: חזרתי על כל מדת חכמים, ולא מצאתי אדם שמדתו שוה בקטנות, חוץ מרבי אליעזר, ורואה אני את דברי רבי אליעזר מדברי רבי יהושע, שרבי אליעזר השוה את מדותיו, ורבי יהושע חלק.

ג. הממאנת באיש, והחזירה אליו ומת - או חולצת או מתיבמת. גרשה והחזירה לו - או חולצת או מתיבמת. רבי אליעזר אומר: חולצת ולא מתיבמת, מפני שנאסרה עליו שעה אחת. מודים חכמים לרבי אליעזר, בקטנה שהשיאה אביה, וגרשה, והחזירה אליו ומת - שחולצת ולא מתיבמת, מפני שנאסרה עליו שעה אחת, מפני שגרופשיה גרושין גמורים, ואין חזרתה חזרה גמורה. במה דברים אמורים? בזמן שגרשה קטנה והחזירה קטנה, אבל גרשה קטנה והחזירה גדולה, או גרשה קטנה והחזירה קטנה, וגדלה תחתיו ומת, או חולצת או

מתיבמת, משום רבי אליעזר אמרו: חולצת ולא מתיבמת,
מפני שנאסרה עליו שעה אחת.

ד. זה הכלל: גט אחר מאון - אסורה לחזור לו, מאון אחר גט -
מתרת לחזור לו. רבי שמעון בן גמליאל, ורבי ישמעאל בנו של
רבי יוחנן בן ברוקה, ורבי יהושע בן קרחה אומרים: בין כף
ובין כף, הואיל ויצאתה הימנו בגט - אסורה לחזור לו. מעשה
באחת שנשאת יתומה, וגרשה, והחזירה אליו, ומאנה בו
ונשאת לאחר, ומת. וכאו ושאלו את רבי יהודה בן בבא: מהו
שתחזור לראשון? ואמר להן: בין כף ובין כף, הואיל ויצאתה
הימנו בגט - אסורה לחזור לו.

ה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אם מאנה - מאנה, אם לאו -
תמתין עד שתגדיל ותחליץ, ותצא הלזו משום אחות אשה. שני
אחין נשואין שתי יתומות, קטנה וחרשת, מת בעלה של קטנה
- חרשת יוצאה בגט, וקטנה תמתין עד שתגדיל, ותחליץ. מת
בעלה של חרשת - קטנה יוצאה בגט, וחרשת אסורה לעולם.
ואם בא עליה - יוצאה בגט והותרה.

ו. מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנות ומת. בא יבם על הראשונה, וחזר בא על השנייה – נאסרו שתיהן עליו. וכן שתי חרשות, קטנה וחרשת, בא יבם על הקטנה, וחזר ובא על החרשת, או שבא אחיו על החרשת – נאסרו שתיהן עליו. חרשת יוצאה בגט, וקטנה יוצאה בגט וחליצה.

ז. פקחת וחרשת. בא יבם על פקחת וחזר ובא על חרשת, או שבא אחיו על חרשת – נאסרו שתיהן עליו. חרשת יוצאה בגט, פקחת יוצאה בגט וחליצה. גדולה וקטנה, בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה, או שבא אחיו על הקטנה – נאסרו שתיהן עליו. קטנה יוצאה בגט, גדולה יוצאה בגט וחליצה. רבי אליעזר אומר: בכלן מלמדין את הקטנה שתמאן בו.

ח. יבמה שאמרה בתוך שלשים יום: 'לא נבעלתי', בין שאמר: 'בעלתי', בין שאמר: 'לא בעלתי' – כופין אותו שיחלץ לה. אחר שלשים יום – מבקשים הימנו שיחלץ לה. היא אומרת: 'נבעלתי', והוא אומר: 'לא בעלתי' – הרי זה יוצאה בגט. הוא

אומר: 'בְּעֵלְתִּי', והיא אומרת: 'לא נבְּעֵלְתִּי', אף על פי שחזר ואמר: 'לא בעֵלְתִּי' - הרי זו יוצֵאָה בְּגֵט. רבי יהודה אומר: נדרה שלא תתיבם, אִפְלוּ בְּחַיֵּי בַּעֲלָהּ - מִבְּקָשִׁים הֵימְנוּ שִׁיחֲלֹץ לָהּ.

ט. כיצד מוציא ברמיזה? רמז ונתן לה גטה, פקחת לפקח ולו אח פקח, פקחת לחרש ולו אח פקח - או חולץ או מיבם. פקחת לפקח ולו אח חרש - כונס ואינו מוציא לעולם. פקחת לחרש, ולו אח חרש, חרשת לפקח ולו אח פקח, חרשת לפקח ולו אח חרש, חרשת לחרש ולו אח פקח, חרשת לחרש ולו אח חרש - כונס. אם רצה להוציא - יוציא. אם רצה לקים - יקים.

י. שני אחים חרשים נשואין שתי אחיות פקחות, או שתי אחיות חרשות, או שתי אחיות, אחת פקחת ואחת חרשת. וכן שתי אחיות חרשות נשואות לשני אחין פקחין, או לשני אחין חרשין, או לשני אחין: אחד פקח ואחד חרש. וכן שני אחין: אחד פקח ואחד חרש נשואין שתי אחיות, אחת פקחת ואחת חרשת, פקחת לפקח וחרשת לחרש - אין כאן לא חליצה ולא

יבום, אלא אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה. אם היו נכריות - יכנסו. אם רצה להוציאה - יוציא, ואם רצה לקיים - יקיים.

שבת קדש, ו' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פרק
ח'

ירושלמי

ביצה ח

בבלי

גטין לד

הריני לומד לקיים מצות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמות
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פרק ארבעה עשר

א. האשה שאמרה: 'גִּרְשָׁנִי בְעָלִי, חָלַץ לִי יְבָמִי, נְתִיבְמִתִּי לְיְבָמִי, וְמֵת' - הרי זו אינה נאמנת. כל אלו שאינן נאמנות להעידן - אף היא אינה נאמנת להעידן.

ב. עַד אוֹמֵר 'מֵת', וְעַד אוֹמֵר 'לֹא מֵת'. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'מֵת' וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'לֹא מֵת' - הָרִי זֶה לֹא תִנְשָׂא. רַבִּי מְנַחֵם בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: עַד אוֹמֵר 'מֵת' וְעַד אוֹמֵר 'לֹא מֵת' וְנִשְׂאָתָא, וְבֹא אַחֵר וְאָמַר 'לֹא מֵת' - הָרִי זֶה לֹא תִצָּא, אָבֵל בְּתַחֲלָה, עַד אוֹמֵר 'מֵת' וְעַד אוֹמֵר 'לֹא מֵת', אִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'מֵת' וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'לֹא מֵת', אִף עַל פִּי שְׁנִישְׂאָתָא - תִּצָּא, אַחַת אוֹמֶרֶת 'מֵת' וּשְׁתַּיִם אוֹמְרוֹת 'לֹא מֵת' - הָרִי שְׁתֵּי נָשִׁים כָּאִישׁ אֶחָד. רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: כָּל מְקוֹם שֶׁהַכְּשִׁירוֹ חֲכָמִים עַד אֶחָד - הֵלֶךְ אַחֵר רַב דְּעוֹתָא, וְעָשׂוּ שְׁתֵּי נָשִׁים לְאִשָּׁה אַחַת כְּשֵׁנִי אֲנָשִׁים לְאִישׁ אֶחָד. שְׁנַיִם אוֹמְרִים 'מֵת' וּמֵאָה אוֹמְרִים 'לֹא מֵת' - הָרִי מֵאָה כְּשֵׁנִי עֲדִים.

ג. קִדְּשׁ אַחַת מִחֲמֵשׁ נָשִׁים, וְאִין יְדוּעַ אִיזוּ קִדְּשׁ, וְכָל אַחַת וְאַחַת אוֹמֶרֶת: 'אוֹתִי קִדְּשׁ'. לְקַח אֶחָד מִחֲמֵשָׁה, וְאִין יְדוּעַ מֵאִיזָה מֵהֶם לְקַח, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר: 'מִמֶּנִּי לְקַח'. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי טְרַפּוֹן וְרַבִּי עֲקִיבָה, עַל שֶׁקִּדְּשׁ אַחַת מִחֲמֵשׁ נָשִׁים וְאִינוּ יְדוּעַ אִיזוּ מֵהֶן קִדְּשׁ -

שְׁמַנִּיחַ דְּמֵי כְּתָבָה בֵּינֵיהֶם וּמִסְתַּלֵּק. עַל מֵה נִחְלָקוּ? עַל שְׁבַעֲעַל.
 וְלֹא נִחְלָקוּ עַל שְׁלֵקָח מִקַּח מַחְמֶשֶׁה בְּנֵי אָדָם, וְאִין יְדוּעַ
 מֵאִיזָה מֵהֶם לְקַח – שְׁמַנִּיחַ דְּמֵי מִקַּח בֵּינֵיהֶם וּמִסְתַּלֵּק, עַל מֵה
 נִחְלָקוּ? עַל שְׁגֹזֵל; שְׂרָבִי טְרַפּוֹן אוֹמֵר: מִנִּיחַ גְּזֹלָה בֵּינֵיהֶם
 וּמִסְתַּלֵּק. וְרַבֵּי עֲקִיבָא אוֹמֵר עַד שִׁישְׁלָם גְּזֹלָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
 וּמוֹדָה רַבֵּי טְרַפּוֹן, בְּאוֹמֵר לְשָׁנִים: גְּזֹלְתִי אֶת אֶחָד מִכֶּם מִנָּה,
 וְאִין יְדוּעַ אִיזָהוּ, אוֹ אָבִיו שֶׁל אֶחָד מִכֶּם הִפְקִיד אֶצְלִי מִנָּה,
 וְאִין יְדוּעַ אִיזָה – נוֹתֵן לָזֶה מִנָּה וְלָזֶה מִנָּה; שֶׁהוֹדָה מִפִּי עֲצָמוֹ.

ד. הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם, וּבָאָה וְאָמְרָה:
 'מֵת בַּעֲלִי' – הִיא מְתָרַת, וְצָרְתָה אֶסוּרָה. רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
 הוֹאִיל וְהִתְרוּ לִיבְמִין – הִתְרוּ לְכָל אָדָם. הָאִשָּׁה שֶׁהִלְךָ בַּעֲלָהּ
 לְמַדִּינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעֲלִיךָ', וְהָיָה לוֹ אֶת,
 וַיִּבְמָה וּמֵת, וְאַחֵר כֶּף בָּא בַּעֲלָהּ – אֶסוּר בָּהּ וּמְתָר בְּצָרְתָהּ.
 אֶסוּר בָּהּ וּמְתָר בְּאִשְׁתּוֹ אַחִיו.

ה. הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבְעֵלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם, וּבָאָה וְאָמְרָה:
'מַת בְּעָלַי' - הִיא מִתְרַת וְצָרְתָה אֲסוּרָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהִתְרוּ לִיבְמִין - הִתְרוּ לְכָל אָדָם.

ו. שְׁתֵּי נָשִׁים, לְזוֹ עֵדִים וּבָנִים, וּלְזוֹ אֵין עֵדִים וּבָנִים - שְׁתֵּיהֶן
מִתְרוֹת. נָפַל לְבוֹר אַרְיוֹת - אֵין מְעִידִין עָלָיו. לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ
- מְעִידִין עָלָיו. מְעִידִין עַל הַמְּגִיד, וְאֵין מְעִידִין עַל צְלוּב. רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵף עַל הַמְּגִיד אֵין מְעִידִין, מִפְּנֵי
שִׁיכוֹל לְכוֹת וְלַחֲיוֹת.

ז. נָפַל לְגוֹב אַרְיוֹת - אֵין מְעִידִין. בּוֹר שְׁמָלָא נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים
- מְעִידִין עָלָיו. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר: אֵין מְעִידִין עָלָיו,
שְׁמָא חֶבֶר הוּא. נָפַל לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ - מְעִידִין עָלָיו. לְיוֹרָה
מְלָאָה יֵין וְשֶׁמֶן - מְעִידִין עָלָיו. מְשוּם רַבִּי אַחָא אָמְרוּ: שֶׁל
שֶׁמֶן - מְעִידִין עָלָיו, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְבַעֵיר, וְשֶׁל יֵין אֵין מְעִידִין
עָלָיו - מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֵּה. אָמַר לוֹ: תַּחֲלֹתוּ מְכַבֵּה וְסוֹפוֹ
מְבַעֵיר. אֱלִיעֶזֶר בֶּן מֵהֶבַאי אוֹמֵר: מְעִידִין עַל הַשּׁוּמָא. מַת

פְּלוּנִי, אָבֵד פְּלוּנִי, נִהְרַג פְּלוּנִי, אֵין פְּלוּנִי בְּעוֹלָם, אֵין מְמוֹנֵוּ כְּלוּם, תְּנַשָּׂא אֶשְׁתּוֹ – אֵין מְעִידִין עָלָיו.

ח. נִפְל לְמִים, בֵּין שְׂיֵשׁ לָהֶם סוּף בֵּין שְׂאֵין לָהֶם סוּף – אֶשְׁתּוֹ אֶסוּרָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מִים שְׂיֵשׁ לָהֶם סוּף – אֶשְׁתּוֹ מִתְּרַת. מִים שְׂאֵין לָהֶם סוּף – אֶשְׁתּוֹ אֶסוּרָה. שְׂמָא גַל טוֹרֵד אוֹתוֹ וּמַעֲלָה אוֹתוֹ לִיבְשָׁה. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה: כְּשֶׁהֵייתִי בְּאֵ בֵּים, רָאִיתִי סְפִינָה שְׂטָבְעָה בֵּים, וְהֵייתִי מְצַטְטֵר עַל תְּלִמִּיד חֻכְם שְׂבִתוֹכָה. וְכִשְׁבָּאתִי לְמַדִּינוֹת קְפוּטְקִיא, וְרָאִיתִיו, בָּא וְיָשַׁב וְדָן לְפָנַי בְּהִלְכָה, נִמְתִּי לוֹ: 'בְּנִי! הֵיאָךְ עָלִית מִן הַיָּם?' נָם לִי: 'טְרַדְנִי גַל לְחֻבְרוֹ, וְחֻבְרוֹ לְחֻבְרוֹ, עַד שֶׁהִגַּעְתִּי לִיבְשָׁה'. אָמַרְתִּי: 'כִּמָּה גְדוּלִים דְּבָרֵי חֻכְמִים! שְׂאָמְרוּ: מִים שְׂיֵשׁ לָהֶם סוּף – אֶשְׁתּוֹ מִתְּרַת, מִים שְׂאֵין לָהֶם סוּף – אֶשְׁתּוֹ אֶסוּרָה'.

ט. אָמַר רַבִּי, מַעֲשֵׂה בְּשָׁנֵי בְּנֵי אָדָם מְכַמְרִים מְכַמְרִין¹⁴ בִּירְדָן, וְנִכְנָס אֶחָד מֵהֶם לְמַחִילָה שֶׁל דָּגִים, וְשָׁקְעָה חֲמָה וְלֹא רָאָה

¹⁴ פורסין מצודות לצוד דגים.

פְּתַחַה שֶׁל מַחִילָה, וְשָׁהָה חֲבֵרוֹ עָלָיו כְּדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ, וּבֹא וְהוֹדִיעַ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. לְשַׁחֲרִית זָרְחָה חֲמָה, וְהִכִּיר פְּתַחַה שֶׁל מַחִילָה, וּבֹא וּמָצָא הַסֵּפֶד קָשׁוּר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁנִּפְּל לְבוֹר גָּדוֹל, וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים. אָמְרוּ לוֹ: אֵינְךָ מְזַכְרִין מַעֲשֵׂה נְסִים.

י. אֲפֹלוֹ שָׁמַע קוֹל מְקוֹנְנַת שֶׁמְזַכְרֶתוֹ בֵּין הַמֵּתִים - אֵינְךָ יְעוּדוֹת גְּדוּלָּה מְזוֹ. שָׁמַע בֵּית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים: 'פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי מֵת' אוֹ 'נִהְרַג' - תִּנְשָׂא אֶשְׁתּוֹ. שָׁמַע בְּקוֹנְטְרָסִין¹⁵ שֶׁל מְלָכִים, שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים: 'פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי מֵת', אוֹ 'נִהְרַג' - לֹא תִנְשָׂא אֶשְׁתּוֹ¹⁶. מִשִּׂיאִים עַל פִּי בַת קוֹל. מַעֲשֵׂה שֶׁעֲמַד אֶחָד עַל רֹאשׁ הַהָר, וְאָמַר: 'אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי, נָשְׁכוּ נַחֲשׁ וּמֵת'! הִלְכוּ וּמָצְאוּ שֶׁתִּפְחוּ עֵינָיו, וְהִשִּׂיאוּ אֶת אֶשְׁתּוֹ. וּבְעוֹבֵד כּוֹכָבִים, אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַעֲיִד - אֵינְךָ יְעוּדוֹת עֲדוּת. אָבֹא יוֹדֵן אִישׁ צִידוֹן אוֹמֵר: מַעֲשֵׂה בְּיִשְׂרָאֵל וְכוּתִי אֶחָד, שֶׁהֵיוּ מְהַלְכִין

¹⁵ הַמְּמַנִּים לְהַרְגוֹ אֶצֶל מְלָכֵי הַגּוֹיִם.

¹⁶ כִּי יֵשׁ בָּהֶם שִׁמְקָבָלִים שֶׁחָד וּמְנִיחִים אוֹתוֹ בְּהֵימִים.

בדרך, ובא כותי ואמר: 'חבל על אותו יהודי שהיה עמי בדרך, ומת בדרך, וקברוהו! והשיאו את אשתו. אמר רבי שמעון בן גמליאל: מעשה בקולר של בני אדם¹⁷ שהלכו לאנטוכיא¹⁸, ובחזרתן אמרו: 'נהרג ממנו איש פלוני יהודי', ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו. ושוב מעשה בששים בני אדם שיירו לכרכום ביתר¹⁹, ולא עלה אחד מהם, ובא מעשה לפני חכמים, והשיאו את נשיהם.

יא. אין מעדיין עליו, עד שיהיו מזכירין שמו ושם אביו, שמו ושם עירו. אבל אם אמר: 'אחד יצא מעיר פלוני' – מפשפשין²⁰ באותה העיר. אם לא יצא משם אלא הוא – תנשא אשתו. מעשה בשנים שהיו רצים אחר העובד כוכבים, ונתלה אחד בזית, ופשחו²¹, ורדף את העובד כוכבים. ואמר לו חברו:

¹⁷ חבורת אנשים.

¹⁸ והיו ביניהם יהודים וגוים ביחד.

¹⁹ פאשר העיר ביתר היתה במצור.

²⁰ בודקים ומחפשים.

²¹ נתק את עץ הזית, כדי לרדף בו את העובד כוכבים.

'יִישַׁר כַּחַךְ אַרְיָה! אָמַר לוֹ: 'מִנֵּיִן אַתָּה מִכִּיר בִּי שְׂאֲרִיָּה שְׁמִי?
כֵּן אָנִי נִקְרָא בְּעִירִי - יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אַרְיָה דְּמִכְפָּר שִׁיחִיא'.
לְיָמִים חָלָה וָמָת, וְהִשִּׂיא רַבִּי טְרַפּוֹן אֶת אִשְׁתּוֹ.

יב. אֵין בּוֹדֵקִין עַדֵי נָשִׁים בְּדַרְיָשָׁה וּבַחֲקִירָה; דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא.
רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר: בּוֹדֵקִין לְעַדֵי נָשִׁים בְּדַרְיָשָׁה וּבַחֲקִירָה.
מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שְׁבָא לְפָנֵי רַבִּי טְרַפּוֹן לְהַעֲיֵד עֲדוּת אִשָּׁה. אָמַר
לוֹ: 'בְּנִי! הֵיאֵךְ אַתָּה יוֹדֵעַ לְאִשָּׁה זֹו עֲדוּת זֹו? אָמַר לוֹ: 'אָנִי
וְהוּא הָיִינוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְרַדְף אַחֲרֵינוּ גַּיִס, וְנִתְלָה בְּיַחְוֹר
תְּאֵנָה וּפְשָׁחוּ, וְהַחֲזִיר אֶת הַגַּיִס לְאַחֲרֵיוֹ. אָמַרְתִּי לוֹ: 'מִשְׁבַּחֲךָ
אָנִי אַרְיָה! אָמַר לִי: יָפָה אָמַרְתָּ, כּוֹנֵנָת לְשָׁמַי, שְׁכַךְ קוֹרְאִים
אוֹתִי בְּעִירִי - 'יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אַרְיָה דְּמִכְפָּר שִׁיחִיא'. לְיָמִים
חָלָה וָמָת, אָמַר לוֹ: 'כֵּן אָמַרְתָּ לִי יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן מִכְפָּר
שִׁיחִיא'. אָמַר לִיה: 'לֹא, אֶלָּא כֵּן אָמַרְתִּי לָךְ. אָמַר לִי: לָאוּ רַבִּי
יוֹנָתָן בֶּן יוֹחָנָן אַרְיָה דְּמִכְפָּר שְׁחָרָא, אֶלָּא יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אַרְיָה
דְּמִכְפָּר שִׁיחִיא'. בְּדֵק רַבִּי טְרַפּוֹן לְעֲדוּתוֹ שְׁלִשָׁה פְּעָמִים
וְנִמְצְאָת מְכֻוֹנָת, וְהִשִּׂיא אֶת אִשְׁתּוֹ. מִכָּאן וְאֵילָךְ הִנְהִיגוּ, שְׁיֵהוּ

בודקים לעדי הנשים בדרישה וחקירה. אמר להם רבי עקיבא:
לכשתהא פונדקית²² – תהא נאמנת.

נתן לקבל את הגליון מדי שבוע באמצעות הדוא"ל

breslovinternational@gmail.com

²² תינו שתדקה מסיחה לפי תמזה כמו פונדקית.

